

שימור פוריות- הקפאת ביציות ו/או עוברים

עם העלייה בגיל האישה, הסיכוי להרות וללדת ילד בריא יורד ובמקביל עולה הסיכון להפלות ומומים מולדים.

הקפאת ביציות בגיל צעיר יחסית לצורך שימוש עתידי בהן (באמצעות הפשרתן, הפרייתן בזרע בן הזוג או תורם והחזרת עובר לרחם), מאפשרת לנשים המעוניינות לדחות יילודה או הנמצאות בסיכון לפגיעה ביכולתן להרות בעתיד, להקים משפחה בגיל מבוגר יותר.

חשוב לדעת, כי גיל האישה בעת הקפאת הביציות ומספר הביציות המוקפאות מהווים הגורמים המשמעותיים ביותר לסיכוי להרות בעתיד מביציות אלה. מדובר בהליך בעל סיכויי הצלחה טובים, אך הוא אינו מבטיח הריון ולידה. לנשים השוקלות הקפאת ביציות, מומלץ לבצע לבצע הליך זה בגיל יחסית צעיר.

שימור פוריות מתבצע היום משתי סיבות עיקריות:

1. סיבות רפואיות: נשים הנמצאות בסיכון לפגיעה בפרייה העתידי שלהן. מרבית הנשים בקבוצה זו הן נשים המועמדות לטיפולים כימותרפיים או הקרנות שצפויים לפגוע בפרייה העתידי. לנשים אלה ניתן להציע גירוי שחלתי והקפאה של ביציות ו/או עוברים או הקפאת רקמת שחלה. לאחרונה עודכן סל הבריאות (2022) כך שכלול גם נשים אשר בברור התפקוד השחלתי שלהן (בדיקות להערכה רזרבה שחלתית) עלה חשש לסיכון מוגבר לאל וסת מוקדם. נשים עד גיל 39 להן 2 מתוך 3 הבדיקות להערכה תפקוד שחלתי המצביעות על רזרבה שחלתית ירודה – זכאיות למימון תהליך של שימור פוריות. במסגרת הסל יקבלו נשים אלה מימון לעד 4 מחזורי גירוי ושאיבה או 20 ביציות מוקפאות (המוקדם מבין השניים).
2. נשים המעוניינות בדחיית הורות משיקולים אישיים. נשים בגילאי 30-41 המעוניינות בדחיית ילודה, רשאיות להקפיא ביציות לשימוש עתידי. טיפול זה אינו בסל הבריאות וכרוך בתשלום. (כ 6300 שח למחזור טיפול, לא כולל עלות התרופות).

שלבי תהליך הקפאת ביציות:

- בדיקות מקדימות: טרם הטיפול, מומלץ לבצע בדיקות להערכה התפקוד השחלתי (רזרבה שחלתית) ובדיקות שגרה (פרופיל הורמונלי, AMH, אולטרה סאונד להערכת מספר הזקיקים בשחלה, בדיקות דם כלליות + סרולוגיה, בדיקת שד ומשטח צוואר הרחם).
- פגישה עם רופא/ת היחידה- במסגרתה נדון לגבי אפשרויות הטיפול.
- גירוי שחלתי ומעקב- מחזור גירוי שחלתי לצורך שאיבת והקפאת ביציות, אורך כ 9-12 ימים במהלך תקבלי זריקות יומיות שמטרתן גיוס הזקיקים (זקיק הוא מבנה זעיר בשחלה בו מתפתחת הביצית, כל זקיק מכיל ביצית אחת ותאים התומכים בהתפתחותה) ותרופות נוספות שמטרתן מניעה של ביוץ מוקדם. במהלך התהליך תעברי מספר בדיקות אולטרה סאונד ובדיקות דם שמטרתן להעריך את התקדמות הטיפול. על פי רוב נדרשים עד כ 5 ביקורים ביחידה למעקב זה.
- שאיבת ביציות- הליך שאיבת הביציות מתבצע על פי רוב בהרדמה כללית קצרה. במהלכו נשאבים הזקיקים באמצעות מחט דקה בהנחיה של מכשיר אולטרה סאונד. בתום הפעולה, לאחר השגחה קצרה, תשתחררי לביתך.
- ביציות בשלות שנשאבות מוקפאות במעבדה בתהליך הנקרא זיגוג (ויטריפיקציה)- תהליך זה מאפשר שמירת הביציות המוקפאות למשך שנים רבות.

כאשר מטופלת אשר הקפיאה ביציות מעוניינת לעשות שימוש בביציות שהוקפאו לצורך הריון, ביציות אלה מופשרות, מופרות בזרע בן הזוג או זרע תורם והעוברים/ים הנוצרים בתהליך מוחזרים לרחמה.